

Lietuvos bankui

2026 m. birželio 8 d. Nr. S-97

prieziura@lb.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS NUTARIMŲ PAKEITIMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Fintech asociacija susipažino su Lietuvos banko 2026 m. gegužės 15 d. raštu Nr. 2026/S12-2412 „Dėl Lietuvos banko valdybos nutarimų pakeitimų projektų derinimo“ ir teikia pastabas Lietuvos banko valdybos 2013 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. 03-62 „Dėl Vartojimo kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo projektui ir Lietuvos banko valdybos 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimo Nr. 03-179 „Dėl Kredito reklamos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektui.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų forma, 4 lapai.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

Vaida Ražanauskė, vaida@lfa.lt, +37062053502

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEIKIMO FORMA

Eil. nr.	Teisės akto nuostata, kurią siūloma keisti (straipsnio, punkto, papunkčio Nr.)	Argumentai, motyvai, kodėl siūloma keisti	Siūlomas nuostatos tekstas
1.	<p>Vartojimo kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų projekto 8 punktas: <i>Vartojimo kredito gavėjo DSTI gali būti didesnis nei 40 proc., tačiau turi neviršyti 60 proc., jeigu vartojimo kreditas suteikiamas pagal susietojo vartojimo kredito sutartį be palūkanų ir kitų mokesčių ir yra skirtas finansuoti prekių – telefonų, modemu ir maršrutizatorių, kurios yra būtinos vartojimo kredito gavėjui kalbinio ryšio paslaugai ir (arba) interneto prieigos paslaugai gauti, įsigijimą.</i></p>	<p>Nepritariame siūlomai 60 proc. DSTI ribai susietiesiems vartojimo kreditams telefonams, modems ir maršrutizatoriams įsigyti, tačiau pritariame siekiui užtikrinti ryšio paslaugų ir joms reikalingos įrangos prieinamumą. Mūsų vertinimu, šis tikslas galėtų būti pasiektas proporcingesnėmis ir sistemiškai nuoseklesnėmis priemonėmis.</p> <p>Visų pirma, kyla abejonių, ar siūloma 60 proc. DSTI riba yra proporcinga deklaruojamam tikslui. Bendroji 40 proc. DSTI riba yra viena pagrindinių atsakingojo skolinimo priemonių, skirtų užtikrinti, kad vartotojas neprisiimtų pernelyg didelės finansinių įsipareigojimų naštos. Jos padidinimas iki 60 proc. reikštų reikšmingą nukrypimą nuo bendrosios taisyklės ir leistų vartotojui finansiniams įsipareigojimams skirti gerokai didesnę savo pajamų dalį. Taip pat pažymėtina, kad Lietuvos banko pateiktoje analizėje nurodoma, jog mokėjimų vėlavimo dažnis didėja augant DSTI rodikliui ir ypač ryškiau pasireiškia viršijus 60 proc. ribą. Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar siekiamam tikslui pasiekti nebūtų pakankama mažesnė išimties apimtis. Mūsų vertinimu, 50 proc. DSTI riba galėtų užtikrinti papildomą lankstumą vartotojams, kuriems svarbus ryšio paslaugų ir įrangos prieinamumas, kartu išlaikant didesnę atsargą nenumatytiems finansiniams sunkumams bei geresnę pusiausvyrą tarp socialinės įtraukties ir atsakingojo skolinimo tikslų.</p> <p>Be to, manome, kad projekto tikslas turėtų būti įgyvendinamas kartu tobulinant Lietuvos banko Paskolų rizikos duomenų bazę (PRDB). Šiuo metu PRDB leidžia matyti vartotojo turimus finansinius įsipareigojimus, tačiau nesuteikia galimybės identifikuoti konkretaus vartojimo kredito paskirties ar finansuojamos prekės kategorijos. Dėl to reguliavime atsiranda poreikis nustatyti specialias taisykles atskiroms kredito rūšims ir prekių grupėms. Mūsų nuomone, tikslinga ir būtina svarstyti PRDB plėtrą, numatant technines galimybes ir pareigą kredito</p>	<p>Siūlome:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plėsti paskolų rizikos duomenų bazės apimtį ir dedamasias, numatant galimybę identifikuoti vartojimo kredito paskirtį ar/ir finansuojamų prekių kategorijas; 2. Sumažinti maksimalią leistiną DSTI ribą nuo 60 proc. iki 50 proc. ir 8 punktą išdėstyti taip: „<i>Vartojimo kredito gavėjo DSTI gali būti didesnis nei 40 proc., tačiau turi neviršyti ~~50~~ 60 proc., jeigu vartojimo kreditas suteikiamas pagal susietojo vartojimo kredito sutartį be palūkanų ir kitų mokesčių ir yra skirtas finansuoti prekių – telefonų, modemu ir maršrutizatorių, kurios yra būtinos vartojimo kredito gavėjui kalbinio ryšio paslaugai ir (arba) interneto prieigos paslaugai gauti, įsigijimą.</i>“

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEIKIMO FORMA

		<p>davėjams teikti informaciją apie vartojimo kredito paskirtį arba finansuojamos prekės ar paslaugos kategoriją, siekiant tinkamai įgyvendinti teisingą DSTI skaičiavimą. Tokiu atveju kredito davėjai ir priežiūros institucija galėtų matyti ne tik bendrą vartotojo įsipareigojimų našta, bet ir jos struktūrą. Tai sudarytų galimybę objektyviai identifikuoti, kokia vartotojo įsipareigojimų dalis yra susijusi su ryšio įranga ar kitomis socialiai reikšmingomis prekėmis, nepriklausomai nuo to, kada konkretus kreditas buvo suteiktas. Toks sprendimas leistų išvengti situacijų, kai reguliavimo rezultatas priklauso nuo kredito suteikimo sekos. Pavyzdžiui, vartotojas, kurio tvarios mėnesio pajamos sudaro 1 000 Eur, pirmiausia gavęs bendros paskirties vartojimo kreditą, kurio mėnesio įmoka sudaro 400 Eur, pagal siūlomą modelį galėtų papildomai gauti susietąjį vartojimo kreditą ryšio įrangai ir pasiekti 600 Eur bendrą mėnesio įmokų sumą. Tuo tarpu jeigu tas pats vartotojas pirmiausia būtų įsigijęs ryšio įrangą išsimokėtinai ir jo mėnesio įmoka sudarytų 200 Eur, vėliau bendros paskirties vartojimo kredito jis galėtų gauti tik tiek, kad bendra mėnesio įmokų suma neviršytų 400 Eur. Tokiu atveju maksimalus leistinas DSTI liktų 40 proc., nors vartotojo galutinė finansinė padėtis ir mokumo rizika iš esmės nesiskirtų. Jeigu PRDB būtų kaupiama informacija apie vartojimo kredito paskirtį, kredito davėjai ir priežiūros institucija galėtų vertinti ne tik bendrą vartotojo DSTI rodiklį, bet ir įsipareigojimų struktūrą. Tai leistų priimti nuoseklesnius sprendimus, pagrįstus faktiniu vartotojo įsipareigojimų pobūdžiu, o ne kredito suteikimo seka ar konkrečia kredito forma. Be to, tokia duomenų bazės plėtra sudarytų sąlygas ateityje priimti duomenimis grįstus reguliavimo sprendimus. Sukaupus informaciją apie skirtingų vartojimo kreditų paskirtį, būtų galima objektyviai įvertinti, ar tam tikrų prekių ar paslaugų finansavimas iš tiesų pasižymi kitokiu rizikos profiliu ir ar yra pagrindas tokiems kreditams taikyti specialias reguliavimo priemones.</p>	
--	--	---	--

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEIKIMO FORMA

		<p>Atsižvelgdami į tai, siūlome išlaikyti išimtį susietiesiems vartojimo kreditams ryšio įrangai įsigyti, tačiau sumažinti maksimalią leistiną DSTI ribą nuo 60 proc. iki 50 proc. bei kartu svarstyti Lietuvos banko Paskolų rizikos duomenų bazės plėtrą, numatant galimybę identifikuoti vartojimo kredito paskirtį ar finansuojamų prekių kategorijas. Mūsų vertinimu, toks sprendimas leistų pasiekti projekto tikslus proporcingesnėmis, duomenimis grįstomis ir sistemiskai nuoseklesnėmis priemonėmis.</p>	
2.	<p>Vartojimo kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų projekto 22.1.2. papunktis: „<i>sudarant vartojimo kredito sutartį vartojimo kredito gavėjo vidutinės mėnesio įmokos dydis pagal visus vartojimo kredito gavėjo ir bendrus šeimos įsipareigojimus finansų įstaigoms, nustatytus renkant ir tikrinant informaciją apie vartojimo kredito gavėją, sudaro ne daugiau kaip 40 proc. vartojimo kredito gavėjo tvarių pajamų. Tais atvejais, kai vartojimo kreditas suteikiamas pagal susietojo vartojimo kredito sutartį be palūkanų ir kitų mokesčių ir yra skirtas finansuoti prekių - telefonų, modemu ir maršrutizatorių, kurios yra būtinos vartojimo kredito gavėjui kalbinio ryšio paslaugai ir (arba) interneto prieigos paslaugai gauti, įsigijimą, vidutinės mėnesio įmokos dydis pagal visus vartojimo kredito gavėjo ir bendrus šeimos įsipareigojimus finansų įstaigoms, nustatytus renkant ir tikrinant informaciją apie vartojimo kredito gavėją, sudaro ne daugiau kaip 60 proc. vartojimo kredito gavėjo tvarių pajamų;</i>“</p>	<p>Sutikus su siūlymais Vartojimo kredito gavėjų kreditingumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo nuostatų projekto 8 punkto pakeitimais atitinkamai reikėtų suderinti ir 22.1.2. papunktį.</p>	<p>Siūlome išdėstyti taip: <i>„sudarant vartojimo kredito sutartį vartojimo kredito gavėjo vidutinės mėnesio įmokos dydis pagal visus vartojimo kredito gavėjo ir bendrus šeimos įsipareigojimus finansų įstaigoms, nustatytus renkant ir tikrinant informaciją apie vartojimo kredito gavėją, sudaro ne daugiau kaip 40 proc. vartojimo kredito gavėjo tvarių pajamų. Tais atvejais, kai vartojimo kreditas suteikiamas pagal susietojo vartojimo kredito sutartį be palūkanų ir kitų mokesčių ir yra skirtas finansuoti prekių - telefonų, modemu ir maršrutizatorių, kurios yra būtinos vartojimo kredito gavėjui kalbinio ryšio paslaugai ir (arba) interneto prieigos paslaugai gauti, įsigijimą, vidutinės mėnesio įmokos dydis pagal visus vartojimo kredito gavėjo ir bendrus šeimos įsipareigojimus finansų įstaigoms, nustatytus renkant ir tikrinant informaciją apie vartojimo kredito gavėją, sudaro ne daugiau kaip 50~~60~~ proc. vartojimo kredito gavėjo tvarių pajamų;</i>“</p>

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEIKIMO FORMA

3.	<p>Kredito reklamos taisyklių projekto 14 punkto: „<i>Vartojimo kredito reklamoje, kurioje skleidžiama informacija apie vartojimo kredito teikimo paslaugas (produktus), vartojimo kredito teikimo sąlygas, vartojimo kredito paslaugų (produktų) kokybines ir (arba) kiekybines savybes, turi būti pateiktas įspėjimas: „Dėmesio! Skolintis pinigus kainuoja.” (toliau - Įspėjimas). Draudžiama vartojimo kredito reklamoje pateikti kitokias Įspėjimo formuluotes ir (arba) Įspėjimą papildyti kita tekstine, vaizdine ar garsine informacija.</i>“</p>	<p>Pritariama, kad įspėjimo formuluotė neturėtų būti keičiama ar pateikiama taip, kad būtų sumenkinta jo prasmė. Tačiau absoliutus draudimas šalia įspėjimo pateikti bet kokią kitą tekstinę, vaizdinę ar garsinę informaciją yra perteklinis. Jis gali riboti finansų rinkos dalyvių galimybę pateikti papildomą neutralią ir vartotojui naudingą informaciją apie atsakingą skolinimąsi. Tokia informacija neturėtų būti draudžiama, jeigu ji nekeičia ir nesumenkina įspėjimo turinio. Be to, gali pasitaikyti atvejų, kada neįmanoma aiškiai atskirti vartojimo reklamos informacijos nuo įspėjimo (garsinėje/vaizdinėje reklamoje, kai reklama yra trumpa, gali būtų sudėtinga padaryti aiškų atskyrimą nuo reklamos ir įspėjimo). Siūlomas draudimas gali turėti priešingą poveikį nei siekiama – jis gali sumažinti rinkos dalyvių paskatas reklamoje ar šalia jos pateikti papildomą vartotojui naudingą informaciją apie atsakingą skolinimąsi. Finansų rinkos dalyviai neturėtų būti ribojami teikti papildomus neutralius įspėjimus ar paaiškinimus, kurie didina vartotojo informuotumą ir neprieštarauja privalomo įspėjimo turiniui.</p> <p>Siūloma naudoti identišką Vartojimo kredito direktyvos formuluotę, kurioje nurodyta, kad įspėjimu vartotojai turėtų būti informuojami, kad skolintis kainuoja pinigus, naudojant formuluotę „Dėmesio! Skolintis pinigus kainuoja” arba kitą lygiavertę formuluotę.</p>	<p>Siūlome išdėstyti taip: <i>„Vartojimo kredito reklamoje, kurioje skleidžiama informacija apie vartojimo kredito teikimo paslaugas (produktus), vartojimo kredito teikimo sąlygas, vartojimo kredito paslaugų (produktų) kokybines ir (arba) kiekybines savybes, turi būti pateiktas įspėjimas: „Dėmesio! Skolintis pinigus kainuoja.” arba kitą lygiavertę formuluotę (toliau - Įspėjimas). Draudžiama vartojimo kredito reklamoje pateikti kitokias Įspėjimo formuluotes ir (arba) Įspėjimą papildyti kita tekstine, vaizdine ar garsine informacija.</i>“</p>
----	---	--	---